

per Fegonmar i Dani Vilosa

L'Alberto Mira és professor de cinema a l'Oxford Brookes University. És escriptor, traductor i autor de *De Sodoma a Chueca: historia cultural de la homosexualidad en España 1914 – 1990* i *Para entendernos. Diccionario de cultura homosexual, gay y lesbica*. També ha publicat articles a les revistes *Orientaciones*, *Archipiélago* i *Zero*.

Podem parlar d'una literatura que respongui a les sigles GLTB?

Això és complicat. Més que una literatura GLTB, hi ha uns lectors GLTB.

Quin és el perfil del lector d'aquesta literatura?

El problema és que hi ha el lector que és gai i rebutja qualsevol cosa que sigui massa específicament gai. Després hi ha lectors que els agrada la bona literatura però sense necessitat que sigui gai. Penseu que molta gent llegeix per ser més culta i hi ha gent que llegeix per qüestions més sensuals, per qüestions de plaer.

“Als Estats Units i a la Gran Bretanya, l'etiqueta gai es constitueix com una eina per afermar-se en l'entorn”

Els gais llegeixen poca literatura gai a l'Estat Espanyol?

Jo crec que sí. En aquest sentit, comparo la situació als Estats Units i a Gran Bretanya, on l'etiqueta gai es constitueix com una eina per **afermar-se en l'entorn**, on fins i tot han aparegut subgèneres de literatura gai: policíaca, eròtica, romàntica, melodramàtica, i amb continguts pornogràfics. A Espanya els editors no saben molt bé què publicar. No hi ha mai un públic ampli per crear una diferenciació. Per la seva part, el públic gai diu que tota la literatura gai és igual. I té **una mica de raó, perquè caldrien més lectors per a diversificar-la**. Hi ha una literatura experiencial, és a dir, les experiències de la sortida de l'armari amb els traumes associats. A molta gent això no li agrada i realment moltes vegades és dolenta, perquè l'escriuen per superar una història traumàtica de quan tenien 20 anys **i potser la literatura requereix més elaboració**.

Hi ha literatura militant?

No... **El problema estaria en l'etiqueta de "militant"**. Des d'un punt de vista, Genet pot ser militant, però ell a sí mateix no s'hi consideraria. Crec que *California* de l'Eduardo Mendicutti té un element militant perquè està dient coses molt clares que et fan pensar. Però, Mendicutti no s'acaba de definir com a militant. Per mi una literatura militant és aquella que és afirmativa amb l'homosexualitat, que estigui per declarar, exhibir i no per amagar.

Serveix per eradicar l'homofòbia la literatura gai?

No. Estic entrevistant a crítics de cinema per al meu llibre

i és cert que el llindar de tolerància dels **espectadors i crítics** heterossexuals amb l'homosexualitat és molt baixa. No els agrada que una literatura homosexual sigui massa òbvia i no sigui discreta. Així doncs, la literatura gai es troba limitada. Una cosa que no els ha agradat mai als crítics hèteros és l'etiqueta activista, el fet de parlar d'una cosa perquè sí, perquè s'ha de parlar. A més, els crítics homosexuals en aquest sentit no són gaire valents. Es conformen. Els que en són acceptats, prefereixen que no es parli molt de l'assumpte. Hi ha una qüestió d'armaris.

No podem parlar d'una literatura gai fora de l'armari?

Sí que hi ha una literatura gai fora de l'armari, el que passa és que està **consignada** a una mena de gueto. **I no, perquè no tinga qualitat**, sinó perquè no es parla d'ella. Hi ha molt prejudici. Mendicutti, Pombo, fins i tot Almodóvar experimenten el prejudici. La mala educació és molt més ambiciosa, substancial i agosarada que *Volver*. Però, amb *La mala educación* els crítics no saben què dir perquè no volien mullar-se. I amb *Volver* ha aconseguit el vist-i-plau de tothom.

Trobes alguna continuïtat o ruptura entre la literatura de caràcter homòfila i la produïda després de les revoltes de Stonewall?

Sí, home, és clar. Molts autors que treballaven l'homosexualitat abans de Stonewall, com per exemple Wilde, Proust, Genet, Gide o Capote són capitals a la història de la literatura del segle XX, després no tenim figures internacionals d'aquesta rellevància. **Sembla que l'opressió va servir com a rerefons positiu per a la literatura. Però, malgrat això, val a dir que és millor viure lliures i sense persecussions, que produir una gran literatura i llavors viure malament**. De totes les maneres, tota les experiències que mai havien trobat una expressió literària, ara ja han trobat un lloc, i per tant, **això esdevé positiu**.

“Quan els homosexuals poden parlar de la seva experiència sorgeix la literatura gai.”

Canviant d'espai geogràfic, normalment es parla només de literatura gai occidental. Hi ha producció literària gai en altres parts del món?

On s'ha produït el "moment Stonewall" la resposta és afirmativa. Crec que Stonewall és el moment de cada cultura on els homosexuals parlen en primera persona. Abans es parlava dels homosexuals, però ells no parlaven. **Quan els homosexuals poden parlar de la seva experiència sorgeix la literatura gai.** El moment Stonewall està succeïnt en alguns països i d'altres encara no ha arribat cap notícia, com per exemple als països islàmics. Al Japó va aparèixer als anys 60. Als Estats Units va ser al 1969 i a Espanya, l'any 1977. En una situació de transició, qualsevol grup que hagi estat oprimet començarà a produir una literatura.

Si als Estats Units els fets de Stonewall van passar al 1969 i a Espanya ho varem viure al 1977, podem dir que la literatura gai nord-americana és més madura que l'espanyola?

S'ha de tenir en compte la definició del tema gai a Amèrica i a aquí. Jo crec que esta bé que siguem diferents. A Amèrica s'ha industrialitzat i estereotipat massa. Una de les avantatges que té Amèrica és que hi ha més producció **subcultural gai**. Això és positiu perquè si vius en un poble necessites que hi hagi pel·lícules o llibres per no viure tan aïllat. Crec que el model americà és positiu per a certes situacions, però mostra habitualment un gai capitalista, que gasta i compra etiquetes. Això és problemàtic. Si hagués d'elegir entre una situació com l'americana on hi ha una producció cultural des d'un punt de vista capitalista i una situació de no produir culturalment res, jo em quedo amb la cultura americana, pensant en la meua situació de quan tenia 20 anys, quan no tenia accés a aquesta producció.

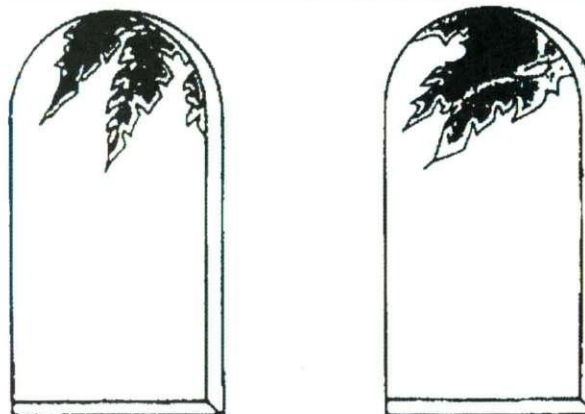
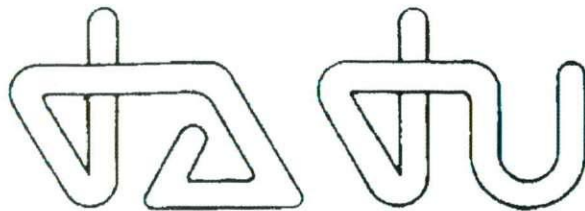
"Més enllà de l'homofòbia, hi ha una qüestió de sexofòbia. El sexe agrada, però d'unes determinades maneres"

Existeix una literatura gai sense ser camp?

Sí, la literatura experiencial. **De fet n'hi ha molts homosexuals més o menys normalitzadors que rebutjen amb contundència l'element camp.** Però hi ha una literatura que seria molt interessant, però que no es conrea gaire. Me n'adono quan parlo amb els meus amics de la carrera que són tots heterossexuals, quan penso en les meves experiències d'home gai, de quartos foscos, de saunes, de cites i de totes les coses que ens hem de plantejar, que ells no han viscut. Aquestes experiències són interessants i podem ser literàries. Es a dir, no, no te perquè ser *camp*, el que passa és que aquesta experiència és molt poc popular. Però la gent no vol ser massa honesta perquè més enllà de l'homofòbia, hi ha una qüestió de sexofòbia. El sexe agrada, però d'unes determinades maneres. La literatura gai no té perquè ser *camp*, hi ha molta literatura gai de molts tipus que es mou en moltes direccions.

Es pot pensar que la literatura gai és queer?

La qüestió queer és molt complexa. Ser queer significa ser homosexual però no ser homosexual de mercat i voler trobar la identitat personal. Però ser queer de vegades pot ser molt poc transmissible. El mercat per allò queer és escorredís. La qüestió queer és més de vida que de literatura, és una insatisfacció de la homosexualitat.

BAR MUSICAL

CAYO CELIO 7

BARCELONA